

2024-12-10

Underlag för direktupphandling

Inledning

Bokföringsnämnden, BFN, har för avsikt att genomföra en direktupphandling av konsulttjänst. Konsultuppdraget innebär att genomföra en förstudie och lämna förslag på åtgärder som krävs för att nämndens regelverk ska bli automationsvänliga och maskinläsbara samt vilka format och vilka tekniker som lämpar sig för att tillgängliggöra regelverken.

Uppdraget ska återrapporteras till BFN i en skriftlig rapport.

Konsultuppdragets omfattning preciseras nedan.

Bakgrund

BFN:s normgivning

Enligt regeringens förordning med instruktion för BFN ska nämnden utveckla och främja god redovisningssed i företagens bokföring och offentliga redovisning. Hur redovisningen upprättas regleras i bokföringslagen och i årsredovisningslagen, de är s.k. ramlagar där lagparagraferna i många fall ger uttryck för generella principer. Hur de tolkas mer i detalj följer av god redovisningssed, och BFN ansvarar för utvecklandet av god redovisningssed.

BFN ska utarbeta allmänna råd inom sitt ansvarsområde och verka för att regelverket inom bokföring och redovisning är enkelt och anpassat för de som upprättar och använder redovisningen. Det görs genom att ge ut allmänna råd till bestämmelserna i bokföringslagen och årsredovisningslagen. De allmänna råden ges ut i en särskild serie, Bokföringsnämndens allmänna råd, som förkortas BFNAR. De numreras löpande och rubriken anger vad de handlar om. De allmänna råden innehåller bara de regler som BFN beslutat om. Ofta anger de allmänna råden hur en bestämmelse i bokföringslagen eller årsredovisningslagen ska tillämpas. För att läsaren lättare ska förstå vad som gäller inom ett sakområde behöver den därför läsa lagbestämmelsen och det allmänna rådet tillsammans. Att bara läsa de allmänna råden är som regel inte tillräckligt för att få en fullständig bild av vad som gäller inom området.

BFN ger också ut vägledningarna och uttalanden. Vägledningarna innehåller lagregler, BFN:s allmänna råd och kommentarer till reglerna. Vägledningarna innehåller ofta exempel. I vägledningarna ges en samlad och fullständig bild av vad som gäller inom ett visst sakområde. BFN:s uttalanden tar upp ett begränsat sakområde. Ett uttalande innehåller BFN:s allmänna råd, relevant lagregel, frågeställningen och BFN:s bedömning. Genom att läsa uttalandet får läsaren en samlad bild av vad som gäller för det begränsade sakområdet.

BFN har bland annat gett ut följande vägledningarna:

- Bokföring, som innehåller regler om löpande bokföring, tidpunkt för bokföring, verifikationer, arkivering samt systemdokumentation och behandlingshistorik.
- K3 – Årsredovisning och koncernredovisning, som innehåller samtliga regler för upprättande av årsredovisning och koncernredovisning och som kan tillämpas av alla företag som inte är noterade på en reglerad marknad. Regelverket är principbaserat och IFRS for SME har utgjort en grund för regelverket. K3 är dock ett självständigt regelverk.
- K2 – Årsredovisning i mindre företag, innehåller förenklade regler för upprättande av årsredovisning som får tillämpas av mindre företag. Reglerna präglas av förenklningar som ger företag möjlighet att tillämpa schablonlösningar. Vid utformningen av reglerna har stor hänsyn tagits till skattereglerna.

K-regelverken är utformade utifrån olika utgångspunkter. K2-regelverket är regelstyrt och avsett för mindre företag med enklare förhållande. K3-regelverket är principbaserat och kräver fler bedömningar av upprättaren av årsredovisningen.

Regelverken finns idag tillgängliga på BFN:s webbplats i pdf-format.

I fortsättningen, när det talas om regelverk i detta underlag, avses i första hand BFN:s vägledningarna.

SBR

Standard Business Reporting (SBR) är en metodik för digitalt utbyte av strukturerad verksamhetsinformation där basen utgörs av finansiell information. SBR ger verksamhetsnytta genom digitaliserad finansiell information, och bygger på öppna standarder för att öka tillgängligheten till företagsdata.

De samverkande myndigheterna inom SBR är BFN, Bolagsverket, Skatteverket, SCB, Myndigheten för digital förvaltning (DIGG) och Tillväxtverket.

Inom ramen för SBR-samarbetet har en förstudierapport tagits fram, som fastställdes i juni 2024.

Förstudien tar bland annat upp ämnet teknik som möjliggörare, i syfte att förenkla för företagen, till exempel myndighetsgemensamma chatbotar, möjligheter till mer kvalificerad digital rådgivning med avstamp i normgivningen från BFN etc. Men även kring praktiskt arbete med regelverk, taxonomier och exempelvis semantiska modeller med stöd av olika typer av AI-modeller. Även kvalitetshöjande insatser med stöd av AI för att avhjälpa fel och brister via proaktiv analys och extern granskning innan handlingar lämnas in till myndigheterna har diskuterats.

Förstudien utmynnade i ett antal rekommendationer om vilka steg som ska tas. Den rekommendation som är kopplad till BFN:s regelverk innebär att en förutsättningslös utredning ska göras av vilka åtgärder som skulle krävas för att regelverken ska bli automationsvänliga och maskinläsbara samt vilket format och vilken teknik som lämpar sig för att tillgängliggöra regelverken.

BFN:s regelverk finns idag tillgängliga i pdf-format och är utformade för att läsas på ett traditionellt sätt av en människa från början till slut. Inom redovisningsbranschen går dock utvecklingen mot en ökad automatisering och digitalisering. Allt fler led i redovisningsprocessen automatiseras och digitaliseras. Några exempel på det är automatiserade fakturaflöden där inkommande fakturor tolkas, periodiseras och bokförs automatiskt med hjälp av AI-teknik (s.k. Machine learning), integrationer mot banker som möjliggör automatiska avstämningar och bokföring av banktransaktioner samt integrationer mot skattekontot som på motsvarande sätt möjliggör att transaktionerna på skattekonto kan hämtas och bokföras automatiskt.

I den dialog med systemleverantörerna som BFN genomfört som en del förstudien framkom att de arbetar utforskande med AI-teknik och att AI-baserad funktionalitet kommer att öka i redovisningssystemen inom en nära framtid.

Det finns olika sätt att göra det enklare för företagen att följa regelverken. De kan tillgängliggöras i affärssystem genom att exponeras eller genom att processer automatiseras. Ökar följsamheten till regelverken ökar också kvalitén i redovisningen. Det gäller inte bara i de offentliga redovisningshandlingarna utan även i den rapportering som görs till olika myndighet och där rapporteringen, helt eller delvis, bygger på uppgifter från företagets redovisning.

Det bedöms inte ingå i BFN:s uppdrag att bygga systemlösningar som kan tillämpas av företag. Men BFN kan däremot underlätta för systemleverantörerna att bygga sådana lösningar genom att BFN till exempel ser över regelverkens struktur så de lämpar sig att tillgängliggöras i form av strukturerad data eller regelfiler.

Mer om uppdraget

Målsättningen för BFN är att öka tillgängligheten och förbättra förutsättningarna för korrekt tillämpning (följsamheten) av nämndens regelverk och på så sätt förenkla för företagen. Utifrån detta och med beaktande av teknikutvecklingen ser BFN behov av att göra sina regelverk mer maskinläsbara och anpassade för bland annat AI-analyser. För detta behöver BFN utvärdera vilka tekniker och metoder som är mest ändamålsenliga för att omvandla nämndens regelverk till format som är lättare att tolka och hantera maskinellt.

I uppdraget ingår därför att göra en analys av och en redogörelse för olika tekniker och metoder för att omvandla BFN:s regelverk till maskinläsbara format, med fokus på anpassning för olika maskin-till-maskin-system (M2M-system). Vilka metoder och tekniker som är mest ändamålsenliga kan skilja sig åt beroende på regelverkets utformning och vilka företag som tillämpar respektive regelverk. Exempelvis är K2-regelverket mer regelbaserat och tillämpas av mindre företag med enklare förhållanden.

För att uppfylla målsättningen behöver BFN skapa bättre förutsättningar för att systemleverantörerna ska kunna använda regelverken i sina system. Även andra intressenter kan ha intresse av BFN:s regelverk, i första hand myndigheter som vill använda BFN:s regelverk i sina system eller tjänster.

Konsulten/teamet förväntas göra en grundlig utvärdering av befintliga tekniker och metoder och ge prioriterade förslag på sådana som bäst möter BFN behov.

Konsultuppdraget

Konsultuppdraget innebär sammanfattningsvis att genomföra en förstudie och lämna förslag på åtgärder som krävs för att nämndens regelverk ska bli automationsvänliga och maskinläsbara samt vilka format och vilka tekniker som lämpar sig för att tillgängliggöra regelverken.

Uppdraget innebär att:

- genomföra en analys av de tekniker och metoder som kan tillämpas för att digitalisera och strukturera BFN:s regelverk,
- rekommendera lämpliga tekniker och metoder för att möjliggöra maskin-till-maskin-kommunikation samt AI-tolkning av regelverken och
- identifiera effekter och begränsningar med de rekommenderade teknikerna samt ge förslag på hur dessa kan hanteras.

I uppdraget ingår att beakta de rekommendationer som DIGG utfärdat kring digitaliseringsvänliga och automationsvänliga regelverk, innehållet i eSam promemoria Digitaliserbar lagstiftning, rekommendationerna i bilagda förstudierapport samt initiativ eller uppdrag som andra myndigheter har tagit eller fått för att göra regelverk digitaliseringsbara.

Arbetet med att ta fram rapporten ska stämmas av med BFN under uppdraget.

Rapporten kan komma att offentliggöras samt användas i BFN:s normgivningsarbete, t.ex. genom att bifoga rapporten till eventuellt kommande remissförslag.

Rapporten ska innehålla åtminstone följande delar:

Rekommendationer:

- Presentera en rapport med tydliga rekommendationer om vilka tekniker och metoder som bör användas.
- Ge förslag på implementeringsstrategier och potentiella tidsplaner.
- Ge förslag på resurser och kompetenser för vidare implementation och livscykelhantering.
- Identifiera effekter och begränsningar samt ge förslag på åtgärder för att hantera dem.

Kunskapsöverföring:

- Hålla en workshop eller presentation om resultatet av utvärderingen och de rekommenderade lösningarna.
- Dokumentera allt arbete och ge vägledning för framtida implementering.

Tidsramar:

- Förstudien beräknas ta cirka 2–3 månader och sammanfattas i en slutrapport.

Leveranser:

- En skriftlig förstudierapport med rekommendationer och prioriteringar.
- Visualiserade lösningar som visar hur en del av BFN:s regelverk kan digitaliseras.
- Workshop eller presentation.

Krav på leverantören och bedömningsgrunder

Vid tilldelning av konsultuppdraget kommer en bedömning att göras utifrån en kombination av ska-krav, bör-krav, bedömningsgrunder och pris.

Ska-krav – Kompetens och erfarenhet

Nedanstående ska-krav är nödvändiga krav som konsulten eller teamet måste uppfylla för att vara aktuella för uppdraget.

- Erfarenhet av digitalisering av textbaserade regelverk:
 - Konsulten/ledaren av teamet ska ha erfarenhet av att arbeta med digitalisering av stora textbaserade dokument inom juridik eller liknande.
- Den enskilda konsulten, alternativt deltagare i teamet, ska ha relevanta kunskaper i teknologier som:
 - Natural Language Processing (NLP) för analys och bearbetning av stora textmängder.
 - Semantisk markup såsom XML och JSON samt XBRL (Extensible Business Reporting Language) för strukturering av finansiell information.
- Erfarenhet av AI-tillämpningar inom textanalys:
 - Den enskilda konsulten alternativt deltagare i teamet ska ha relevant kunskap om eller erfarenhet av AI-baserade lösningar för textanalys, inklusive maskininlärning och regelbaserade AI-system.
- Förståelse för regelverk inom redovisning:
 - Den enskilda konsulten alternativt deltagare i teamet ska ha förståelse för innehåll och struktur i BFN:s regelverk

Bör-krav – Kompetens och erfarenhet

Dessa är meriterande krav som konsulten eller teamet bör uppfylla för att stärka sin kandidatur. Bedömning av bör-kraven kommer vara: *Helt uppfyllda*, *Delvis uppfyllda* alternativt *Ej uppfyllda*.

- Kunskap om kunskapsgrafer (Knowledge Graphs):
 - Den enskilda konsulten alternativt deltagare i teamet bör ha erfarenhet av att skapa och implementera kunskapsgrafer för att representera relationer mellan olika delar av ett regelverk eller andra typer av strukturerad information.

- Erfarenhet av semantisk webbutveckling:
 - Den enskilda konsulten alternativt deltagare i teamet bör ha erfarenhet av att arbeta med semantiska teknologier som ontologier (OWL, RDF) för att underlätta bättre datatolkning och strukturering.

Bedömningsgrunder

Följande bedömningsgrunder kommer att tillämpas vid tilldelningen av uppdraget:

1. Konsultens/teamets dokumenterade kunskap och erfarenhet.
2. Tidigare referensuppdrag.
3. Personlig presentation hos BFN.
4. Pris.

I processen ingår att BFN kan behöva träffa leverantören i syfte att kvalitetssäkra offerten.

Offertens innehåll

Offerten ska vara skriftlig, författad på svenska och vara utformad utifrån det som efterfrågas.

Leverantören ska i sin offert ange följande:

1. Leverantör
2. Organisationsnummer
3. Adress
4. Telefonnummer
5. Mejladress
6. Kontaktperson
7. Vem eller vilka hos leverantörens som kommer att utföra uppdraget
8. Prisuppgifter
9. När leverans av färdigställd rapport kan lämnas

Övriga villkor och fakturering

Leverantören ska ange ett fast pris för att utföra uppdraget. Fakturering av uppdraget görs när uppdraget är slutfört eller enligt överenskommelse. Betalning ska ske senast 30 dagar efter fakturering.

Leverans av uppdraget

Leverans av rapporten ska ske senast 2025-06-15.

Kontroll av leverantörens tidigare uppdrag, referensuppdrag

Leverantören ska lämna referenser som visar att den eller de som kommer att utföra uppdraget har relevant erfarenhet.

Sista dag för inlämning av offert

Offerten skickas till stefan.parlhem@bfn.se senast 2025-02-14.

Muntlig presentation av offert

Leverantören ska vara beredd att vid behov presentera offerten vid ett möte med BFN.

Meddelande om antagen offert

Samtliga leverantörer som lämnat en offert kommer att få skriftligt besked om de blivit utsedda att få leverera detta uppdrag eller inte.

Frågor och svar

Frågor ska skickas till stefan.parlhem@bfn.se och kommer att besvaras snarast möjligt till alla leverantörer.

Stefan Pärnhem
kanslichef

Bilaga:

[SBR Rapport förstudier version 2.0](#)